

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

E-post: postmottak@kud.dep.no

Det vises til høringsbrev av 04. november 2014 angående Rammevilkår for lokalradio i forbindelse med digitaliseringen av radiomediet

Generell innledning

Foreningen Norsk Lokalradio ble etablert i august 2014 av den digitale lokalradiokanalen POPradio i Fredrikstad. Foreningen fikk raskt med seg andre nyetablerte digitale lokale radiostasjoner. I dag organiserer vi til sammen mer enn 30 små og store lokalradioer på DAB, internett og FM, samt leverandører til bransjen. Blant foreningens medlemmer finnes også de tre største lokalradiogrupperingene (P4 Gruppen/Radio Halve Norge med stasjoner som P5, P7 Klem med flere, SBS Radio med stasjoner som Radio 1, Radio Rock med flere og NRJ sine stasjoner). Målt i antall lyttere hos organisasjonenes stasjoner er Foreningen Norsk Lokalradio den klart største bransjeorganisasjonen for norsk lokalradio. Vennligst se komplett medlemsliste vedlagt.

Foreningen Norsk Lokalradio er opptatt av lokalradiobransjen skal representere et mangfold og at bransjen skal kunne ha gode og forutsigbare rammevilkår. Vi tror en digitalisering av radio kan ha en sunn og god effekt for lokalradiobransjen, forutsatt at den gis de rette vilkårene.

Hvilke områder bør omfattes av slukkingen?

Foreningen Norsk Lokalradio støtter en slukking av FM-nettet for lokalradio i de mest folkerike delene av landet. Disse områdene har allerede fått etablert lokale DAB-nett, eller vil få det i løpet av kort tid.

Foreningen Norsk Lokalradio støtter Medietilsynets forslag til områder om bør omfattes av slukkingen med følgende tillegg/utvidelse av områder:

- 03-02 Stor-Oslo (Oslo samt Lørenskog, Sørum, Fet, Rælingen, Enebakk, Skedsmo, Nittedal, Aurskog-Høland og Gjerdrum).
- 02-02 Lørenskog, Sørum, Fet, Rælingen, Enebakk, Skedsmo, Nittedal, Aurskog-Høland og Gjerdrum
- 02-03 Asker og Bærum
- 02-05 Ski og Oppegård
- 02-06 Frogn, Ås og Vestby
- 06-05 Hurum og Røyken
- 15-07 Malvik
- 11-04 Sandnes og Forsand

Bakgrunnen for utvidelsen er at stasjonene i disse områdene, både historisk og i inneværende konsesjonsperiode, i hovedsak har blitt brukt for å nå inn mot storbyene de er i randsonen av, eller å dekke et helt mediedistrikt inkludert storbyen.

Vår utvidelse gjøres på samme grunnlag som det Medietilsynet konkluderer for å slukke for FM for lokalradio i storbyene. I tillegg vil disse områdene dekkes av lokale DAB-nett som allerede er utbygd eller er planlagt utbygd i løpet av kort tid.

Bør slukkingen også omfatte nisjeradiokonsesjonærene i de områdene som eller skal slukkes?

Nisjeradioer er svært viktig for mangfold og ytrings adgang. Det må være lav terskel for å kunne etablere seg som nisjeradioaktør, derimot må ikke nisjeradiokonsesjoner bli utnyttet og forsøkt brukt i kommersiell sammenheng.

Vi ser av dagens lokale DAB-nett at de har en rimeligere driftskostnad i forhold til FM-nettene og at både store, kommersielle aktører og mindre nisjeradioer har funnet veien til nettene. Det gjør at vi i utgangpunktet ser det som unødvendig for nisjeradioene å være igjen som de eneste på FM-nettene ved en slukking av alle andre aktører i de folketette områdene. For det første er det rimeligere for disse stasjonene å gå bort fra FM-nettet og sende på DAB, for de andre vil de stasjoner som blir igjen oppleve en kraftig redusert lytting (se punktet Virkemidler for å legge til rette for lokalradio i DAB-nettet)). For det tredje er det en fare for at det blir skapt systemer for omgåelse av regelverk og hele formålet med nisjeradioer undergraves.

Foreningen Norsk Lokalradio vil derimot ikke se det som avgjørende at nisjeradioer blir slukket i de områdene som skal slukkes, men at det settes strenge konsesjonskrav både på inntektsbegrensninger (som i inneværende konsesjonsperiode), samt samsendingsforbud (på linje med Medietilsynets mulighetsstudie 3 i punkt 8 Medietilsynets vurdering av regulatoriske tiltak) for å unngå misbruk/omgåelse av konsesjonene.

Det må også settes solide kontroll- og sanksjonsvirkemidler for Medietilsynet, for å raskt kunne gripe inn mot eventuelle brudd på konsesjonsbestemmelsene for nisjeradiostasjoner.

Virkemidler for å legge til rette for lokalradio i DAB-nettet

For områdene i og rundt storbyene mener Foreningen Norsk Lokalradio at kostnadene for digital distribusjon vil være overkommelig for alle aktører og at lokalradioene i storbyområdene er best tjent med å følge de store kanalene når lytternes bruksmønster og vaner endres frem til nasjonal FM-slukking. Erfaringene fra det lokale nettet i Oslo/Akershus har vist at inngangsbilletten til DAB+ for lokalradioene i disse områdene er på et økonomisk forsvarlig nivå for både store og små aktører.

Utenfor storbyområdene mener Foreningen Norsk Lokalradio at det snarest mulig må etableres en økonomisk overgangsordning, som gjør at lokalradiostasjonene også i

disse områdene kan etablere seg på DAB før den nasjonale FM-slukkingen finner sted. Da vil også disse kanalene stå bedre rustet i overgangsfasen. Dette vil være det optimale både for å sikre disse lokalradioers beste mulige levedyktighet, men også for landets befolkning som må på en mest mulig ryddig og oversiktlig måte må forholde seg til digitaliseringen.

Foreningen Norsk Lokalradio beregner at støttebehovet er aktuelt for de 30 minst befolkede regionene av de totalt 37 lokalradioregionene. Disse 30 områdene har ulike forutsetninger med henhold til hvor kostbart et nett vil bli, men vårt anslag tilsier at investeringskostnadene i snitt vil være rundt 1 million kroner pr nett. Foreningen har nedsatt et teknisk fagutvalg som skal komme med konkrete innspill til løsning og investeringsbehovet for hver av de 30 regionene, og vi ønsker å jobbe tett mot myndighetene i dette arbeidet.

En slik investering i infrastruktur vil sikre eksisterende lokalradioer sin fortjente plass i teknologiskiftet og gjøre dem bedre rustet til å både forsvare sin posisjon og vokse i radiomarkedet. I tillegg vil det åpne for at flere stemmer kan slippe til lokalt. I dag tilsier frekvensressursene på FM at kun et fåtall aktører får plass i eteren. Med lokale DAB-nett vil det både teknisk og økonomisk ligge til rette for at nye kanaler kan se dagens lys. En overgangsordning for lokalradio, som dekker nødvendig investering i infrastruktur, er dermed et viktig lokaldemokratisk grep som styrker mangfold, ytrings adgang og norsk språk og kultur.

Norske lokalradiostasjoner har betydelige kostnader knyttet til musikkrettighetsorganisasjonene Tono og Gramo. Det er avgjørende for lokalradiostasjonene i en digitalisering at det tas hensyn til et mulig annerledes konkurransebilde, andre dekningsområder og andre forhold i en digitalisering som skaper behov for nye avtaler og retningslinjer for beregning av avgift. At rettighetsorganisasjonene er med på en overgang til de nye forholdene vil være avgjørende både for at en digitalisering skal kunne skje og at lokalradiostasjonene får gode og forutsigbare rammevilkår.

Utlysning eller forlengelse av konsesjonsperioden på FM

I de konsesjonsområder hvor det blir et slukkekrav for lokalradiostasjoner (ref punktet *Hvilke områder bør omfattes av slukkingen*) foreslår Foreningen Norsk Lokalradio at nåværende konsesjonærer innvilges en kortvarig direktetildelt forlengelse av FM-konsesjonene frem til de kommersielle rikskanalene slukker i de aktuelle regionene

På denne måten kan lokalradiostasjonene dobbeltdistribuere i hele den samme periode som riksaktørene gjør det og benytte seg av samme markedsføring for å trekke lytterne fra den ene til den andre distribusjonsplattformen frem til en slukking.

I områder som ikke blir omfattet av et slukkekrav samtidig med riksaktørene, vil usikkerheten i bransjen for lokalradioens overlevelsessevne på FM alene trolig føre til at man vil og bør gjøre en vurdering av distribusjonsplattformer, forretningsmodeller, posisjonering og mulige samarbeidspartnere. En viss restrukturering av lokalradiolandskapet kan bli aktuelt i en del områder sett i lys av digitaliseringen og mulighetene denne medfører. Vil man søke en ny konsesjonsperiode på FM eller vil

man søke å etablere seg snarest mulig digitalt og unngå doble distribusjonskostnader? Finnes det potensielle samarbeidspartnere innen for samme region (lokalradioblokk) som man kan skape et digitalt sendersamvirke med?

Foreningen Norsk Lokalradio tror at ved å tidligst mulig varsle en utlysning av nye konsesjoner for FM samt tildele anleggskonsesjoner (se punkt *Regulering av tildeling av anleggskonsesjoner og frekvenstillatelse i Lokalradioblokka*) vil gjøre at lokalradiobransjen i distriktene raskest mulig skal kunne sondere ulike alternativer for fremtiden. Lokalradioaktørene i en digitalradioblokk kan selv velge om de ønsker forsøke skaffe anleggskonsesjon på egenhånd og ta del i en eventuell støtteordning for utbygging av lokale DAB-nett, støtte seg på andre som ønsker å bygge ut et lokalt DAB-nett i den aktuelle lokalradioblokka eller om en ser for seg en konsesjonsperiode kun på FM. En automatisk forlengelse av FM-konsesjonen vil kunne virke som en hvilepute og negativt inn på viljen til å søke samarbeid og gjennomføre restruktureringer som kan være nødvendig for å skape levedyktige rammer for lokalradioene i regionen.

I områder hvor det ikke er aktører som kan eller ønsker å bygge ut lokale DAB-nett (uavhengig av en offentlig støtteordning eller ei) søker man om FM-konsesjon på samme måte som ved konsesjonstildelingen for inneværende konsesjonsperiode. Om det likevel blir en utbygging i det aktuelle området vil lokalradioaktøren som har FM-konsesjon ved etablering av det lokale DAB-nettet kunne levere inn sin FM-konsesjon med tilhørende innholdsforpliktelser (ref punktet *Konsesjonsspesifikke krav ved en evt. forlengelse*), og velge å bli en del av det digitale nett.

Tildelingskriterier ved en evt. ny utlysning

For å tilfredsstille gjeldende Ekom-lovgivning må konsesjonsutlysning på FM-nettet være gjenstand for en form for auksjonsprinsipp. Foreningen Norsk Lokalradio fraråder en utlysning basert på auksjon i penger men anbefaler i stedet en skjønnskonsesjon på lik linje med konsesjonstildelingen for inneværende konsesjonsperiode. Erfaringen fra konsesjonstildelingen for inneværende konsesjonsperiode forteller at det var i de mest folkerike områdene av landet hvor, det naturlig, var størst konkurranse om lokalradiokonsesjonene og dermed også de største budene i lokalt innhold. Vi tror ikke at en utlysning av nye konsesjoner på FM-nettene for lokalradio i distriktene vil skape større attraktivitet enn i dag for lokalradiokonsesjoner enn ved forrige utlysning og at det vil bli uproblematisk for de aktører i distriktene i dag å opprettholde konsesjonen ved en nyutlysning med tilsvarende innholds krav som de har i dag.

Konsesjonsspesifikke krav ved en evt. forlengelse

Radiokanaler som både innehar DAB og FM-konsesjon bør kunne melde til Medietilsynet å levere inn FM-konsesjonen innen ett - 1 år og dermed, i likhet med konsesjonærene i slukkeområdene, bli fristilt fra alle FM-spesifikke innholds krav i denne perioden.

Særskilte inntektsgrenser for nisjeradioer

Dersom det skal åpnes for at nisjeradiokonsesjonær skal få bli igjen på FM-nettet må det stilles strenge konsesjonskrav både på inntektsbegrensninger (som i inneværende konsesjonsperiode), samt samsendingsforbud (på linje med Medietilsynets mulighetsstudie 3 i punkt 8 Medietilsynets vurdering av regulatoriske tiltak) for å unngå misbruk/omgåelse av konsesjonene.

Regulering av tildeling av anleggskonsesjoner og frekvenstillatelser i Lokalradioblokka

Foreningen Norsk Lokalradio deler Medietilsynets oppfatning av at en pengeauksjon for digitale anleggskonsesjoner/frekvenstillatelser i Lokalradioblokka vil være det mest hensiktsmessige. Søker/budgiver må også inneha kompetanse og økonomisk evne, som beskrevet i Medietilsynets forslag.

I tillegg mener vi at det må stilles følgende krav til anleggskonsesjoner/frekvensinnehaver av en lokalradioblokk:

- Lokalradiokonsesjonærer i det aktuelle området skal slippes til på nettet i den grad det finnes kapasitet. I områder som ikke omfattes av slukkekrav skal lokalradioaktører som har fått innvilget konsesjon har fortrinn og automatisk rett på kapasitet.
- Det skal i alle områder stilles til disposisjon en viss plass/kapasitet til niseaktører jmf Medietilsynets forslag.
- En tilsynsordning av anleggskonsesjoner/frekvensinnehaver som følger opp at det ikke stilles urimelige priser på leie av kapasitet i nettene, at aktører gis tilfredsstillende tilgang på kapasitet mv.

Oslo, den 15. januar 2015

Med vennlig hilsen

Foreningen Norsk Lokalradio

Øyvind Bischoff Mangerud
Daglig leder

(sign) Hans Christian Andersen
Styreleder

Vedlegg: 1 Foreningen Norsk Lokalradios medlemsliste

Medlemsliste

Stasjon	Selskap	Distribusjonsform(er)	Geografisk område
Bandit	P4 Gruppen	DAB, nett	
Jazzabit	Voicebox Production AS	DAB, nett	Oslo/Akershus
NRJ Bergen	Energy Holding Norway AS	DAB, nett, FM	Hordaland
NRJ Kristiansand	P6 Radio Rundt i Norge AS	DAB, nett, FM	Vest-Agder
NRJ Oslo	Energy Holding Norway AS	DAB, nett, FM	Oslo/Akershus
NRJ Røyken & Hurum	Energy Holding Norway AS	DAB, nett, FM	Buskerud
NRJ Stavanger	Energy Holding Norway AS	DAB, nett, FM	Rogaland
NRJ Trondheim	Energy Holding Norway AS	DAB, nett, FM	Sør-Trøndelag
Ordentlig Radio	Ordentlig Radio AS	DAB, nett	Oslo/Akershus, Østfold
P10 Mix	P4 Gruppen	DAB, nett	
P5 Bergen	P5 Radio Halve Norge	DAB, nett, FM	Hordaland
P5 Oslo	P5 Radio Halve Norge	DAB, nett, FM	Oslo/Akershus
P5 Stavanger	P5 Radio Halve Norge	DAB, nett, FM	Rogaland
P5 Trondheim	P5 Radio Halve Norge	DAB, nett, FM	Sør-Trøndelag
P6 Rock	P4 Gruppen	DAB, nett	
P7 Klem	Radio Melodi Norge AS	DAB, nett, FM	
P8 Pop	P4 Gruppen	DAB, nett	Oslo/Akershus, Østfold
P9 Retro	P4 Gruppen	DAB, nett	
Podcastforlaget	Podcastforlaget	DAB, nett	Oslo/Akershus
POPradio	Det Norske Radioselskap AS	DAB, nett	Oslo/Akershus, Østfold
Radio 1 Bergen	SBS Radio	DAB, nett, FM	Hordaland
Radio 1 Oslo	SBS Radio	DAB, nett, FM	Oslo/Akershus
Radio 1 Trondheim	SBS Radio	DAB, nett, FM	Sør-Trøndelag
Radio Country	P4 Gruppen	DAB, nett	
Radio Haugaland	A-media AS	DAB, nett, FM	Rogaland
Radio Rock Bergen	Norsk Lokalkringkasting AS	DAB, nett, FM	Hordaland
Radio Rock Oslo	SBS Radio	DAB, nett, FM	Oslo/Akershus
Radio Rock Stavanger	SBS Radio	DAB, nett, FM	Rogaland
Radio Rock Trondheim	Norsk Lokalkringkasting AS	DAB, nett, FM	Sør-Trøndelag
Rock Klassiker	SBS Radio	DAB, nett	Oslo/Akershus
Utbygger av DAB+-nett	Radioselskapet AS	DAB	Telemark